

Ministrų pavaduotojai
MK dokumentai

CM(2014)20 galutinis 2014 m. liepos 9 d.

1205-asis posėdis, 2014 m. liepos 9 d.

8 Jaunimas ir sportas

8.1 Išplėstinis dalinis susitarimas dėl sporto (angl. *Enlarged Partial Agreement on Sport, – EPAS*)

Europos Tarybos konvencija dėl manipuliacijų sporto varžybomis

---

Preambulė

Europos Tarybos valstybės narės ir kitos šią Konvenciją pasirašiusios Šalys,

manydamos, kad Europos Tarybos tikslas – siekti didesnės savo narių vienybės;

atsižvelgdamos į Trečiajame Europos Tarybos valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime (vykusiame 2005 m. gegužės 16–17 d. Varšuvoje) patvirtintą Veiksmų planą, kuriame rekomenduota „tęsti Europos Tarybos veiklą, kuria nurodomos gairės sporto srityje“;

manydamos, kad reikia sukurti bendrą Europos ir pasaulio sporto plėtros sistemą, pagrįstą pliuralistinės demokratijos, įstatymo viršenybės, žmogaus teisių ir sporto etikos sampratomis;

suvokdamos, kad manipuliacijos sporto varžybomis potencialiai turi poveikį kiekvienai valstybei ir kiekvienai sporto šakai pasaulyje ir pabrėždamos, kad šis reiškinys, visame pasaulyje keliantis grėsmę sąžiningumui sporte, reikalauja pasaulinio atsako, kurį privalo paremti ir Europos Tarybai nepriklausančios valstybės;

reikšdamos susirūpinimą, kad manipuliacijos sporto varžybomis susijusios su nusikalstama veikla, ypač organizuotu nusikalstamumu, ir yra tarptautinio pobūdžio;

prisimindamos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (1950 m., ETS Nr. 5) ir jos protokolus, Europos konvenciją dėl brutalaus žiūrovų elgesio per sporto varžybas ir ypač per futbolo rungtynes (1985 m., ETS Nr. 120), Antidopingo konvenciją (1989 m., ETS Nr. 135) Baudžiamosios teisės konvenciją dėl korupcijos (1999 m., ETS Nr. 173), ir Europos Tarybos konvenciją dėl nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimo, paieškos, arešto ir konfiskavimo bei terorizmo finansavimo (2005 m., CETS Nr. 198);

prisimindamos Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą (2000 m.) ir jos protokolus;

taip pat prisimindamos Jungtinių Tautų konvenciją prieš korupciją (2003 m.);

prisimindamos, kaip svarbu yra veiksmingai ir nedelsiant iširti jų jurisdikcijoje padarytus nusikaltimus;

prisimindamos esminį Tarptautinės policijos organizacijos (Interpolo) vaidmenį padedant teisėsaugos ir teismų institucijoms veiksmingai bendradarbiauti;

pabrėždamos sporto organizacijų atsakomybę už jų žinioje esančių asmenų įvykdyto manipuliacijų sporto varžybomis atvejų nustatymą ir bausmių taikymą;

pripažindamos rezultatus, kurių jau pasiekta kovoje su *manipuliacijomis sporto varžybomis*;

įsitikinusios, kad veiksmingai kovai su *manipuliacijomis sporto varžybomis* būtinas aktyvesnis, operatyvesnis, tvarus ir gerai veikiantis bendradarbiavimas nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu;

atsižvelgdamos į Ministrų Komiteto rekomendaciją valstybėms narėms dėl persvarstytos Europos sporto chartijos (Nr. (92) 13 rev), Rekomendaciją dėl persvarstyto Sporto etikos kodekso (CM/Rec (2010) 9), Rekomendaciją dėl gero valdymo principų sporte (Rec (2005) 8) ir Rekomendaciją dėl sąžiningumo sporte skatinimo kovojant su manipuliacijomis rezultatais, ypač susitarimais dėl varžybų baigties (CM/Rec (2011) 10);

atsižvelgdamos į darbą bei išvadas, padarytas toliau nurodytose konferencijose:

- 11-ojoje Europos Tarybos už sporto sritį atsakingų ministrų konferencijoje, vykusioje 2008 m. gruodžio 11–12 d. Atėnuose;
- 18-ojoje neoficialioje Europos Tarybos už sporto sritį atsakingų ministrų konferencijoje dėl sąžiningumo sporte skatinimo kovojant su manipuliacijomis rezultatais (susitarimais dėl rungtynių baigties) (2010 m. rugsėjo 22 d., Baku);
- 12-ojoje Europos Tarybos už sporto sritį atsakingų ministrų konferencijoje, surengtoje 2012 m. kovo 15 d. Belgrade, ypač dėl naujo tarptautinio dokumento, skirto kovai su manipuliacijomis sporto varžybų rezultatais, rengimo;
- 5-ojoje tarptautinėje UNESCO ministrų ir vyresniųjų pareigūnų, atsakingų už fizinę kultūrą ir sportą, konferencijoje (MINEPS V);

įsitikinusios, kad abipuse pagarba ir pasitikėjimu pagrįstas valdžios institucijų, sporto organizacijų, varžybų organizatorių ir lažybų iš sporto organizatorių dialogas ir bendradarbiavimas nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu labai svarbus ieškant būdų, kaip kartu veiksmingai spręsti dėl manipuliacijų sporto varžybomis kylančias problemas;

pripažindamos, kad sąžininga ir lygiateise konkurencija pagrįstas sportas yra iš esmės nenusipėjamas ir kad būtina energingai ir veiksmingai kovoti su neetiškais sporto veiklos būdais bei elgesiu sporte;

pabrėždamos savo įsitikinimą, kad nuoseklus gero valdymo ir etikos sporte principų taikymas yra svarbus veiksnys padedant naikinti korupciją, manipuliacijas sporto varžybomis ir nutraukti kitą neteisėtą veiklą sporto srityje;

pripažindamos, kad nors pagal sporto autonomijos principą sporto organizacijos yra atsakingos už sportą ir atlieka savireguliacijos ir drausminės funkcijas kovoje su manipuliacijomis sporto varžybomis, prireikus sporto sąžiningumą užtikrina valdžios institucijos;

pripažindamos, kad lažybų iš sporto, ypač neteisėtų lažybų iš sporto, veiklos plėtra didina manipuliacijų riziką;

manydamos, kad manipuliacijos sporto varžybomis gali būti susijusios ar nesusijusios su lažybomis iš sporto, susijusios ar nesusijusios su nusikalstama veika, ir kad bet koku atveju su šiuo reiškiniu reikia kovoti;

atsižvelgdamos į valstybių narių veiksmų laisvę remiantis galiojančiais teisės aktais nustatyti lažybų iš sporto politiką,

susitarė:

I SKYRIUS

Tikslas, pagrindiniai principai, sąvokos

1 straipsnis

Tikslas ir pagrindiniai uždaviniai

1. Šios konvencijos tikslas yra kovoti su manipuliacijomis sporto varžybomis, siekiant apsaugoti sporto varžybų sąžiningumą ir sporto etiką gerbiant sporto autonomijos principą.

2. Šiam tikslui pasiekti numatomi tokie pagrindiniai šios Konvencijos uždaviniai:

a) užkirsti kelią manipuliacijoms nacionalinėmis ir tarptautinėmis sporto varžybomis nacionaliniu ar tarptautiniu lygmeniu, nustatyti manipuliacijų atvejus ir taikyti atitinkamas sankcijas;

b) skatinti nacionalinio ir tarptautinio lygmens bendradarbiavimą kovoje su manipuliacijomis sporto varžybomis tarp susijusių valdžios institucijų, taip pat su organizacijomis, dalyvaujančiomis sporte ir lažybose iš sporto.

2 straipsnis

Pagrindiniai principai

1. Kova su manipuliacijomis sporto varžybomis užtikrina, *inter alia*, pagarbą šiems principams:

a) žmogaus teisių;

b) teisėtumo;

c) proporcingumo;

d) privataus gyvenimo ir asmens duomenų apsaugos.

3 straipsnis

Sąvokos

Šioje Konvencijoje:

1. „Sporto varžybos“ – tai bet koks sporto renginys, rengiamas pagal taisykles, kurias nustato sporto organizacija, įvardinta Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komiteto vadovaujantis 31 straipsnio 2 dalimi ir kuri pripažinta tarptautinės sporto organizacijos arba, jei reikia, kitos kompetentingos sporto organizacijos.

2. „Sporto organizacija“ – tai bet kokia sportą ar sporto šaką reglamentuojanti organizacija, nurodyta Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komiteto vadovaujantis 31 straipsnio 2 dalimi sudarytame sąraše, ir, jei reikia, jos žemyniniai ir nacionaliniai padaliniai.

3. „Varžybų organizatorius“ – tai bet kokios teisinės formos sporto organizacija ar kitas asmuo, organizuojantis sporto varžybas.

4. „Manipuliacijos sporto varžybomis“ – tai sąmoningas susitarimas, veiksmas arba neveikimas, kuriuo bandoma nederamai pakeisti sporto varžybų rezultata, siekiant visiškai arba iš dalies panaikinti minėtų sporto varžybų nuspėjamumą ir taip sau ar kitiems suteikti nepelnytą pranašumą.

5. „Lažybos iš sporto“ – tai bet koks piniginę vertę turintis statymas tikintis piniginio laimėjimo, jei ateityje įvyks tam tikras negarantuotas baigties įvykis, susijęs su sporto varžybomis. Visų pirma:

a) „neteisėtos lažybos iš sporto“ – tai bet kokios lažybos iš sporto, kurių būdas ar organizatorius neleistinas pagal valstybės, kurioje yra statymus atliekantis asmuo, įstatymus;

b) „neįprastos lažybos iš sporto“ – tai bet kokios lažybos iš sporto, neatitinkančios būdingų ar tikėtinų atitinkamos rinkos modelių arba susijusios su lažybomis iš sporto varžybų, kurių eiga pasižymi nebūdingomis savybėmis;

c) „įtartinos lažybos iš sporto“ – tai bet kokios lažybos iš sporto, kurios, remiantis patikimais ir nuosekliais požymiais, atrodo susijusios su manipuliacijomis sporto varžybomis, iš kurių siūloma lažintis.

6. „Su varžybomis susiję asmenys“ – tai bet kokie fiziniai ar juridiniai asmenys, patenkantys į vieną iš toliau išvardytų kategorijų:

- a) „sportininkai“ – tai bet kokie asmenys ar asmenų grupės, dalyvaujančios sporto varžybose;
- b) „sportininkams talkinantys darbuotojai“ – tai bet kokie instruktoriai, treneriai, vadybininkai, agentai, komandos darbuotojai, komandos pareigūnai, medicinos ir pagalbinis medicinos personalas, dirbantis su sporto varžybose dalyvaujančiais ar joms besirengiančiais sportininkais arba juos gydantis, visi kiti su sportininkais dirbantys asmenys;
- c) „kiti su varžybomis susiję asmenys“ – tai sporto varžybas organizuojančių ar remiančių subjektų savininkai, akcininkai, vadovai ar darbuotojai, taip pat teisėjai, vertinimo komisijos nariai, kiti akredituoti asmenys. Ši sąvoka apima ir tos tarptautinės sporto organizacijos arba, tam tikrais atvejais, kitos kompetentingos sporto organizacijos, susijusios su varžybomis, vadovus bei darbuotojus.

7. „Neviešinama informacija“ – bet kokia su bet kokiomis varžybomis susijusi informacija, kuri asmeniui suteikta dėl jo statuso sporto ar varžybų atžvilgiu, išskyrus jau paskelbtą ar plačiai žinomą informaciją, su kuria visi suinteresuoti visuomenės nariai gali lengvai susipažinti, taip pat informaciją, atskleistą pagal taisykles ir normas, kuriomis reglamentuojamos atitinkamos varžybos.

II SKYRIUS

Prevencija, bendradarbiavimas ir kitos priemonės

4 straipsnis

Derinimas nacionaliniu lygmeniu

1. Kiekviena Šalis koordinuoja visų kova su manipuliacijomis sporto varžybomis suinteresuotų valdžios institucijų vykdomą politiką ir veiksmus.

2. Kiekviena Šalis pagal kompetenciją skatina sporto organizacijas, varžybų organizatorius ir lažybų iš sporto organizatorius bendradarbiauti kovoje su manipuliacijomis sporto varžybomis ir prireikus įgalioja juos įgyvendinti atitinkamas šios Konvencijos nuostatas.

5 straipsnis

Rizikos vertinimas ir valdymas

1. Kiekviena Šalis, jei reikia, bendradarbiaudama su sporto organizacijomis, lažybų iš sporto organizatoriais, varžybų organizatoriais ir kitomis susijusiomis organizacijomis, nustato, analizuoja ir vertina su manipuliacijomis sporto varžybomis susijusią riziką.

2. Kiekviena Šalis sporto organizacijas, lažybų iš sporto organizatorius, varžybų organizatorius ir visas kitas susijusias organizacijas skatina nustatyti kovos su manipuliacijomis sporto varžybomis procedūras bei taisykles ir prireikus šiuo tikslu imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių.

6 straipsnis

Švietimas ir informavimas

Kiekviena Šalis skatina informavimą, švietimą, mokymą bei mokslinius tyrimus, skirtus kovai su manipuliacijomis sporto varžybomis.

7 straipsnis

Sporto organizacijos ir varžybų organizatoriai

1. Kiekviena Šalis sporto organizacijas ir varžybų organizatorius skatina patvirtinti ir įgyvendinti taisykles, skirtas kovai su manipuliacijomis sporto varžybomis, taip pat gero valdymo principus, susijusius, be kita ko, su:

- a) interesų konfliktų prevencija, įskaitant:
  - draudimą varžybomis suinteresuotiems asmenims lažintis iš sporto varžybų, kuriose jie patys dalyvauja;
  - draudimą netinkamai naudoti ar platinti neviešinamą informaciją;

- b) sporto organizacijų ir jų padalinių sutartinių ir kitų įsipareigojimų vykdymu;
- c) reikalavimu, kad su varžybos susiję asmenys nedelsdami praneštų apie bet kokią įtarimą keliančią veiklą, incidentą, paskatą ar metodą, kuris galėtų būti laikomas kovos su manipuliacijomis sporto varžybos taisyklių pažeidimu.

2. Kiekviena Šalis sporto organizacijas skatina patvirtinti ir įgyvendinti tinkamas priemones, siekiant, kad:

- a) sporto varžybų, kuriomis gali būti manipuluojama, eigos stebėseną būtų patobulinta ir veiksminga;
- b) būtų nustatyta tvarka, pagal kurią atitinkamoms valdžios institucijoms ar nacionalinei platformai būtų nedelsiant pranešama apie įtartina veiklą, susijusią su manipuliacijomis sporto varžybos;
- c) būtų nustatytos veiksmingos priemonės, kaip palengvinti informacijos apie galimus ar faktinius manipuliacijų sporto varžybos atvejus atskleidimą, taip pat ir užtikrinant tinkamą apsaugą informatoriams;
- d) varžybos suinteresuoti asmenys, taip pat ir jauni sportininkai, būtų informuoti apie manipuliacijų sporto varžybos riziką bei pastangas su tokiomis manipuliacijomis kovoti, pasitelkiant švietimo, mokymo ir informacines priemones;
- e) atitinkami kiti su varžybos susiję asmenys, ypač arbitrai ir teisėjai, būtų paskirti kuo vėlesniame etape.

3. Kiekviena Šalis skatina savo, o per jas – ir tarptautines sporto organizacijas taikyti konkrečias, veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias drausmines sankcijas bei priemones, nukreiptas prieš jų vidaus taisyklių, skirtų kovai su manipuliacijomis sporto varžybos, visų pirma paminėtų šio straipsnio 1 dalyje, pažeidimą, taip pat užtikrinti kitų sporto organizacijų, ypač iš kitų valstybių, sankcijų pripažinimą ir vykdymą.

4. Sporto organizacijų taikoma drausminė atsakomybė neužkerta kelio taikyti baudžiamąją, civilinę ar administracinę atsakomybę.

8 straipsnis

Su sporto organizacijų finansavimu susijusios priemonės

1. Kiekviena Šalis imasi teisėkūros ar kitų būtinų priemonių, kad užtikrintų reikiamą Šalies finansiškai remiamų sporto organizacijų finansavimo skaidrumą.

2. Kiekviena Šalis apsvarsto galimybę padėti sporto organizacijoms kovoti su manipuliacijomis sporto varžybos, taip pat ir finansuojant atitinkamas priemones.

3. Kiekviena Šalis prireikus apsvarsto galimybę už manipuliacijas sporto varžybos nubaustiems varžybos suinteresuotiems asmenims neteikti finansinės paramos arba paraginti sporto organizacijas neteikti jiems finansinės paramos sankcijos galiojimo laikotarpiu.

4. Jei reikia, kiekviena Šalis imasi veiksmų sumažinti finansinę ar kitą su sportu susijusią paramą arba jos visai nesuteikti sporto organizacijoms, kurios veiksmingai netaiko kovos su manipuliacijomis sporto varžybos taisyklių.

9 straipsnis

Priemonės, susijusios su lažybų priežiūros institucija ar kita atsakinga institucija (institucijomis)

1. Kiekviena Šalis nurodo vieną ar keletą atsakingų institucijų, kurios pagal Šalies teisinę sistemą įgaliojamos vykdyti lažybų iš sporto priežiūrą ir taikyti reikiamas kovos su manipuliacijomis sporto varžybos priemones lažybų iš sporto atžvilgiu, įskaitant, jei reikia :

a) su atitinkamomis institucijomis ar nacionaline platforma laiku keistis informacija apie neteisėtas, neįprastas ar įtartinas lažybas iš sporto, taip pat šioje Konvencijoje nurodytą ar pagal ją priimtą normų pažeidimus;

b) pasikonsultavus su nacionalinėmis sporto organizacijomis ir lažybų iš sporto organizatoriais, apriboti lažybų iš sporto pasiūlą, visų pirma pašalinant iš jos sporto varžybas:

- kuriose dalyvauja jaunesni nei 18 metų asmenys arba
- kurių organizavimo sąlygos ir (arba) statomos sumos sportiniu požiūriu yra neadekvačios ;

c) iš anksto teikti informaciją apie lažybų iš sporto tipus ir objektus varžybų organizatoriams, siekiant padėti jiems nustatyti ir valdyti manipuliacijų sporto varžybose riziką;

d) lažybose iš sporto sistemingai naudotis tokiomis mokėjimo priemonėmis, kurios sudaro galimybes susekti kiekvienos Šalies nustatytas ribas viršijančius pinigų srautus, visų pirma nustatant siuntėjus, gavėjus ir sumas;

e) bendradarbiaujant su sporto organizacijomis ir, tam tikrais atvejais, su lažybų iš sporto organizatoriais, taip pat jiems bendradarbiaujant tarpusavyje, neleisti sporto varžybomis suinteresuotiems asmenims lažintis iš tų sporto varžybų, kuriomis pažeidžiamos atitinkamos sporto taisyklės ar galiojantys teisės aktai;

f) vadovaujantis nacionaliniais teisės aktais sustabdyti lažybas iš varžybų, apie kurias gautas tinkamas perspėjimas.

2. Kiekviena Šalis Europos Tarybos generaliniam sekretoriui praneša pagal šio straipsnio 1 dalį nurodytos institucijos (institucijų) pavadinimą ir adresą.

10 straipsnis **Lažybų iš sporto organizatoriai**

1. Kiekviena Šalis imasi teisėkūros ir kitų būtinų priemonių, kad užkirstų kelią fizinių ar juridinių asmenų, dalyvaujančių rengiant lažybas, interesų konfliktams ir netinkamam neviešinamos informacijos panaudojimui, taikydama visų pirma tokius apribojimus, kad:

- a) lažybas rengiantys fiziniai ar juridiniai asmenys negalėtų patys dalyvauti savo rengiamose lažybose;
- b) sporto organizacijos rėmėjai ar dalininkai negalėtų piktnaudžiauti savo padėtimi sudarydami sąlygas manipuliacijoms sporto varžybomis ar netinkamai naudodami neviešinamą informaciją;
- c) su varžybomis susiję asmenys negalėtų dalyvauti nustatant lažybų koeficientus varžyboms, su kuriomis jie susiję;
- d) lažybų iš sporto organizatorius, kuris kontroliuoja varžybų organizatorių ar su varžybomis susijusių asmenį, taip pat lažybų iš sporto organizatorius, kontroliuojamas varžybų organizatoriaus arba su varžybomis susijusio asmens, negalėtų siūlyti lažintis iš varžybų, su kuriomis šis varžybų organizatorius ar su varžybomis susijęs asmuo yra susijęs.

2. Kiekviena Šalis savo lažybų iš sporto organizatorius, o per juos – ir tarptautines lažybų iš sporto organizatorių organizacijas skatina savo savininkus ir darbuotojus informuoti apie manipuliacijų sporto varžybomis padarinius ir kovą su jomis, pasitelkiant švietimo, mokymo ir informacinės priemones.

3. Kiekviena Šalis imasi tokių teisės aktų leidybos ir kitokių priemonių, kurios būtinos siekiant įpareigoti lažybų iš sporto operatorius nedelsiant pranešti apie neįprastas ar įtartinas lažybas lažybų priežiūros institucijai, kitai atsakingai institucijai (institucijoms) ar nacionalinei platformai.

11 straipsnis **Kova su neteisėtomis lažybomis iš sporto**

1. Siekdama kovoti su manipuliacijomis sporto varžybomis kiekviena Šalis išnagrinėja labiausiai tinkamas kovos su neteisėtomis lažybomis iš sporto priemones ir, remdamasi atitinkamoje teritorijoje galiojančiais įstatymais, apsvarsto galimybę imtis tokių priemonių, kaip:

- a) neteisėtų nuotolinių lažybų iš sporto organizatorių veiklos nutraukimas ar tiesioginis ir netiesioginis prieigos prie jų apribojimas, taip pat Šalies jurisdikcijoje esančių fizinių lažybų iš sporto punktų veiklos nutraukimas;
- b) finansinių srautų tarp neteisėtų lažybų iš sporto organizatorių ir vartotojų blokavimas;
- c) neteisėtų lažybų iš sporto organizatorių reklamos draudimas;
- d) vartotojų informavimas apie su neteisėtomis lažybomis iš sporto susijusių riziką.

III SKYRIUS **Informacijos mainai**

12 straipsnis **Informacijos mainai tarp kompetentingų valdžios institucijų, sporto organizacijų ir lažybų iš sporto organizatorių**

1. Nepažeisdama 14 straipsnio, kiekviena Šalis nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu, vadovaudamasi savo nacionaline teise, padeda kompetentingoms valdžios institucijoms, sporto organizacijoms, varžybų organizatoriams, lažybų iš sporto organizatoriams ir nacionalinėms platformoms keistis informacija. Visų pirma kiekviena Šalis įsipareigoja sukurti svarbios informacijos mainų mechanizmus, jei tokia informacija galėtų padėti atlikti 5 straipsnyje nurodytą rizikos vertinimą ir ypač pagerinti informacijos apie lažybų rūšis ir objektus teikimą varžybų organizatoriams, taip pat pradėti ar atlikti tyrimą dėl manipuliacijų sporto varžybomis.

2. Gavęs prašymą, tokios informacijos gavėjas, nedelsdamas ir remdamasis nacionaline teise, informacija pasidalijusiai organizacijai arba institucijai praneša apie tolesnius veiksmus, kurių imtasi gavus tokią informaciją.

3. Kiekviena Šalis išnagrinėja galimus bendradarbiavimo ir informacijos mainų plėtros ir tobulinimo būdus, kurių reikia kovojant su neteisėtomis lažybomis iš sporto, kaip nurodyta šios Konvencijos 11 straipsnyje.

13 straipsnis **Nacionalinė platforma**

1. Kiekviena Šalis nustato nacionalinę kovos su manipuliacijomis sporto varžybomis platformą. Remdamasi nacionaline teise, nacionalinė platforma, be kita ko:

- a) veikia kaip informacijos centras, kuriame renkama ir atitinkamoms organizacijoms bei institucijoms platinama informacija, svarbi kovoje su manipuliacijomis sporto varžybomis;
- b) koordinuoja kovą su manipuliacijomis sporto varžybomis;
- c) gauna, centralizuoja ir analizuoja informaciją apie neįprastas ar įtartinas lažybas iš Šalies teritorijoje vykstančių sporto varžybų ir prireikus siunčia perspėjimus;
- d) informaciją apie galimus teisės ar šioje Konvencijoje nurodytų sporto srities taisyklių pažeidimus perduoda valdžios institucijoms arba sporto organizacijoms ir (arba) lažybų iš sporto organizatoriams;
- e) nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis bendradarbiauja su visomis organizacijomis ir atitinkamomis institucijomis, taip pat ir kitų valstybių nacionalinėmis platformomis.

2. Kiekviena Šalis Europos Tarybos generaliniam sekretoriui praneša nacionalinės platformos pavadinimą ir adresus.

14 straipsnis **Asmens duomenų apsauga**

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių, siekdama užtikrinti, kad visi prieš manipuliacijas sporto varžybomis nukreipti veiksmai būtų suderinami su nacionaliniais ir tarptautiniais asmens duomenų apsaugos srities teisės aktais ir standartais, ypač keičiantis Konvencijoje nurodyta informacija.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių, siekdama, kad šioje Konvencijoje nurodytos institucijos ir organizacijos imtųsi reikiamų priemonių, skirtų užtikrinti, kad renkant, tvarkant informaciją ir ja keičiantis, kad ir koks būtų šių mainų pobūdis, reikiamas dėmesys būtų skiriamas teisėtumo, tinkamumo, svarbos ir tikslumo principams, taip pat duomenų saugumui ir duomenų subjektų teisėms.

3. Kiekviena Šalis savo teisės aktuose nustato, kad šioje Konvencijoje nurodytos institucijos ir organizacijos turi užtikrinti, kad šią Konvenciją įgyvendinant vykdomi duomenų mainai apsiribotų tik tuo, kas būtina siekiant nurodytų mainų tikslų.

4. Kiekviena Šalis ragina įvairias šioje Konvencijoje nurodytas valdžios institucijas ir organizacijas suteikti reikiamas technines priemones, kad būtų užtikrintas duomenų, kuriais keičiamasi, saugumas, jų patikimumas ir vientisumas, taip pat duomenų mainų sistemų prieinamumas bei vientisumas ir jų naudotojų tapatybės nustatymas.

IV SKYRIUS

Materialinės baudžiamosios teisės nuostatos ir bendradarbiavimas teisėsaugos srityje

15 straipsnis

Kriminaliniai nusikaltimai, susiję su manipuliacijomis sporto varžybose

Kiekviena Šalis užtikrina, kad jos nacionaliniuose įstatymuose būtų numatytos baudžiamosios sankcijos už manipuliacijas sporto varžybose, kai tai susiję su prievartos veiksmais, korupcija ar sukčiavimu, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje.

16 straipsnis

Pajamų iš nusikaltimų, susijusių su manipuliacijomis sporto varžybose, plovimas

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių siekdama užtikrinti, kad jos nacionalinėje teisėje nusikaltimais būtų įvardytas elgesys, nurodytas Europos Tarybos konvencijos dėl nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimo, paieškos, arešto ir konfiskavimo bei terorizmo finansavimo (2005 m., CETS Nr. 198) 9 straipsnio 1–2 dalyse, Jungtinių Tautų konvencijos prieš organizuotą tarptautinį nusikalstamumą (2000 m.) 6 straipsnio 1 dalyje arba Jungtinių Tautų konvencijos prieš korupciją (2003 m.) 23 straipsnio 1 dalyje, remiantis ten išdėstytais sąlygomis, jei pelną atnešė vienas iš nusikaltimų, nurodytų šios Konvencijos 15 ir 17 straipsniuose; bet koku atveju tai taikytina turto prievartavimo, korupcijos ir sukčiavimo atvejais.

2. Spręsdama, kokią veiką laikyti šio straipsnio 1 dalyje minimais nusikaltimais, kiekviena Šalis, remdamasi savo nacionaline teise, gali nuspręsti, kaip apibrėžti minėtus nusikaltimus bei konkrečių elementų, dėl kurių jie tampa sunkiais nusikaltimais, pobūdį.

3. Kiekviena Šalis apsvarsto galimybę įtraukti manipuliacijas sporto varžybose į savo pinigų plovimo prevencijos sistemą, pareikalaujant, kad lažybų iš sporto organizatoriai laikytųsi kliento tapatybės tikrinimo, registravimo ir ataskaitų teikimo reikalavimų.

17 straipsnis

Pagalba ir bendrininkavimas

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių, kad savo nacionalinėje teisėje baudžiamaisiais nusikaltimais įvardytų tyčinę pagalbą ir bendrininkavimą įvykdant bet kurią iš šios Konvencijos 15 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų.

18 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių, kurios būtinos, kad juridiniai asmenys galėtų būti patraukti atsakomybėn už šios Konvencijos 15–17 straipsniuose nurodytus nusikaltimus, kuriuos jų naudai padarė bet koks fizinis asmuo, veikiantis individualiai arba kaip juridinio asmens organo narys, tame juridiniame asmenyje einantis vadovaujamas pareigas, remiantis:

- a) įgaliojimais atstovauti juridiniam asmeniui;
- b) įgaliojimais juridinio asmens vardu priimti sprendimus;
- c) įgaliojimais vykdyti juridinio asmens kontrolę.

2. Atsižvelgiant į Šalyje galiojančius teisės principus, juridinio asmens atsakomybė gali būti baudžiamoji, civilinė arba administracinė.

3. Išskyrus šio straipsnio 1 dalyje jau numatytus atvejus, kiekviena Šalis imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad juridinis asmuo galėtų būti patrauktas atsakomybėn tuo atveju, kai šios Konvencijos 15–17 straipsniuose nurodytą nusikaltimą to juridinio asmens naudai dėl nepakankamos šio straipsnio 1 dalyje nurodyto fizinio asmens vykdomos priežiūros ar kontrolės padarė jam pavaldus fizinis asmuo.

4. Ši atsakomybė nepanaikina nusikaltimą įvykdžiusių asmenų baudžiamosios atsakomybės.

V SKYRIUS

Jurisdikcija, baudžiamasis procesas ir vykdymo priemonės

19 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių, kad nustatytų savo jurisdikciją šios Konvencijos 15–17 straipsniuose nurodytų nusikaltimų atžvilgiu, kai tokie nusikaltimai įvykdomi:

- a) jos teritorijoje arba
- b) laive, plaukiojančiame su jos vėliava, arba
- c) orlaivyje, užregistruotame pagal jos teisę, arba
- d) jos piliečio ar asmens, nuolat gyvenančio jos teritorijoje.

2. Kiekviena Šalis arba Europos Sąjunga, pasirašydama arba deponuodama ratifikavimo, priėmimo, arba patvirtinimo dokumentą, pareiškime Europos Tarybos generaliniam sekretoriui gali pareikšti, kad ji išsaugo teisę netaikyti šio straipsnio 1 dalies d punkte nustatytų jurisdikcijos taisyklių arba jas taikyti tik tam tikrais atvejais ar tam tikromis sąlygomis.

3. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių, kad nustatytų savo jurisdikciją Konvencijos 15–17 straipsniuose nurodytų nusikaltimų atžvilgiu tais atvejais, kai įtariamas pažeidėjas yra jos teritorijoje ir negali būti išduotas kitai Šaliai vien dėl jo pilietybės.

4. Kai daugiau negu viena Šalis tvirtina turinti jurisdikciją dėl tariamo nusikaltimo, nurodyto šios Konvencijos 15–17 straipsniuose, su tuo susijusios Šalys prirėikus konsultuojasi tarpusavyje, siekdamas baudžiamajam persekiojimui nustatyti tinkamiausią jurisdikciją.

5. Nepažeidžiant bendrųjų tarptautinės teisės normų, šia Konvencija nepanaikinama jokia Šalies civilinė ir administracinė jurisdikcija, kurią ji įgyvendina remdamasi savo nacionaline teise.

20 straipsnis

Elektroninių įrodymų apsaugos priemonės

1. Kiekviena Šalis, vadovaudamasi savo nacionaline teise, tirdama šios Konvencijos 15–17 straipsniuose nurodytus nusikaltimus, imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių, kad apsaugotų elektroninius įrodymus, be kita ko, tokiais būdais: operatyvus kompiuteriuose laikomų duomenų išsaugojimas, operatyvus srauto duomenų išsaugojimas, nurodymai pateikti informaciją, kompiuteriuose laikomų duomenų paieška ir areštas, srauto duomenų rinkimas ir turinio duomenų perėmimas realiuoju laiku.

21 straipsnis

Apsaugos priemonės

1. Kiekviena Šalis apsvaisto galimybę patvirtinti teises priemones, kurių reikia siekiant veiksmingai apsaugoti:

a) asmenis, kurie sąžiningai ir pagrįstai teikia informaciją apie šios Konvencijos 15–17 straipsniuose nurodytus nusikaltimus arba kitaip bendradarbiauja su tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą vykdančiomis institucijomis;

b) liudininkus, teikiančius parodymus dėl šių nusikaltimų;

c) jei reikia, a ir b punktuose nurodytų asmenų šeimų narius.

VI SKYRIUS

Sankcijos ir priemonės

22 straipsnis

Baudžiamosios sankcijos fiziniams asmenims

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių, siekdama užtikrinti, kad fiziniams asmenims, įvykdžiusiems šios Konvencijos 15–17 straipsniuose nurodytus nusikaltimus, atsižvelgiant į jų sunkumo laipsnį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos, įskaitant pinigines baudas. Šios sankcijos apima laisvės atėmimo bausmes, kurios gali lemti ekstradiciją, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje.

23 straipsnis

Sankcijos juridiniams asmenims

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių, siekdama užtikrinti, kad juridiniams asmenims, kuriems taikoma atsakomybė pagal 18 straipsnį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos, įskaitant pinigines baudas, taip pat kitos priemonės, kaip antai:

- a) leidimo užsiimti komercine veikla nuolatinis ar laikinas panaikinimas;
- b) teisminės priežiūros skyrimas;
- c) teismo nutartis dėl likvidavimo.

24 straipsnis

Administracinės nuobaudos

1. Kiekviena Šalis prireikus imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių pagal jos nacionalinę teisę draudžiamų veiksmų atžvilgiu, siekdama užtikrinti, kad už pagal šią Konvenciją nustatytus pažeidimus būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios nuobaudos bei priemonės, nustatomos po proceso administracinėse institucijose, kurių sprendimas gali lemti bylos iškėlimą kompetentingame teisme.

2. Kiekviena Šalis užtikrina administracinių priemonių taikymą. Tai gali padaryti lažybų priežiūros institucija arba kita atsakinga institucija (-os) pagal nacionalinę teisę.

25 straipsnis

Areštas ir konfiskavimas

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ir kitokių priemonių pagal nacionalinę teisę, kad nustatytų galimybę areštuoti ir konfiskuoti:

- a) prekes, dokumentus ir kitas priemones, kurios naudojamos ar ketinamos naudoti vykdant šios Konvencijos 15–17 straipsniuose nurodytus nusikaltimus;
- b) pajamas iš tų nusikaltimų arba turtą, atitinkantį šių pajamų vertę.

VII SKYRIUS

Tarptautinis bendradarbiavimas teismų ir kitais klausimais

26 straipsnis

Priemonės, siekiant tarptautinio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose

1. Šios Konvencijos 15–17 straipsniuose nurodytų nusikaltimų atžvilgiu atlikdamos tyrimą, baudžiamąjį persekiojimą ir teismo procesą, įskaitant areštą ir konfiskavimą, Šalys kuo daugiau bendradarbiauja, remdamosi šios Konvencijos nuostatomis ir atitinkamais galiojančiais tarptautiniais ir regioniniais dokumentais bei susitarimais, pagrįstais bendrais ir abipusiais teisės aktais, taip pat savo nacionaliniais įstatymais.

2. Remdamosi atitinkamomis galiojančiomis tarptautinėmis, regioninėmis ir dvišalėmis sutartimis dėl ekstradicijos ir abipusės pagalbos baudžiamosiose bylose ir savo nacionaline teise, Šalys kuo daugiau bendradarbiauja dėl Konvencijos 15–17 straipsniuose nurodytų nusikaltimų.

3. Įgyvendinant tarptautinį bendradarbiavimą, tais atvejais, kai nustatytas baudžiamumo abiejose valstybėse reikalavimas, šis reikalavimas laikomas įvykdytu, neatsižvelgiant į tai, ar prašomosios Valstybės įstatymuose nusikaltimas patenka į tą pačią nusikaltimų kategoriją ir jam apibūdinti vartojama ta pati terminija,

kaip ir prašančiosios Valstybės įstatymuose, jei abi Šalys nusikalstamą elgesį, kurio atžvilgiu prašoma abipusės teisinės pagalbos ar ekstradicijos, laiko nusikalstamu.

4. Jei Šalis, ekstradiciją ar abipusę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose siejanti su sutartimi, gauna prašymą dėl ekstradicijos ar teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose iš kitos Šalies, su kuria ji nėra sudariusi ekstradicijos sutarties, ji, nepažeisdama jokių įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę ir laikydamosi savo nacionalinėje teisėje nustatytų sąlygų, gali laikyti šią Konvenciją teisiniu pagrindu ekstradicijai ar teisei pagalbai baudžiamosiose bylose dėl nusikaltimų, nurodytų šios Konvencijos 15–17 straipsniuose.

27 straipsnis

Kitos tarptautinio bendradarbiavimo priemonės prevencijos srityje

1. Kiekviena Šalis, jei reikia, stengiasi nuostatas dėl manipuliacijų sporto varžybomis prevencijos ir kovos su jomis įtraukti į trečiosioms Šalims skirtas pagalbos programas.

28 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas su tarptautinėmis sporto organizacijomis

1. Kiekviena Šalis, remdamasi savo nacionaline teise, kovoje su manipuliacijomis sporto varžybomis bendradarbiauja su tarptautinėmis sporto organizacijomis.

VIII SKYRIUS

Tolesni veiksmai

29 straipsnis

Informacijos teikimas

Kiekviena šalis Europos Tarybos generaliniam sekretoriui viena iš Europos Tarybos oficialių kalbų pateikia visą informaciją apie teisėkūros ir kitas priemones, kurių ji imasi siekdama įgyvendinti šios Konvencijos sąlygas.

30 straipsnis

Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas

1. Siekiant šios Konvencijos tikslų, įsteigiamas Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas.
2. Kiekvienai Šaliai Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitete gali atstovauti vienas ar keli delegatai, įskaitant atitinkamų už sportą, teisėsaugą ir lažybų priežiūrą atsakingų valdžios institucijų atstovus. Kiekviena Šalis turi vieną balsą.
3. Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja, taip pat kiekvienas iš kitų Europos Tarybos tarpvyriausybinių komitetų, siekdami prisidėti prie daugiasektoriškumo ir daugiadalykiškumo, į Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetą paskiria po atstovą. Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas, prirėkęs, gali vieningai nuspręsti pakviesti bet kokios valstybės, kuri nėra šios Konvencijos šalis, taip pat bet kokios tarptautinės organizacijos ar įstaigos atstovus dalyvauti komiteto posėdžiuose stebėtojo teisėmis. Pagal šią straipsnio dalį paskirti atstovai Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komiteto posėdžiuose dalyvauja be teisės balsuoti.
4. Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komiteto posėdžius sušaukia Europos Tarybos generalinis sekretorius. Jo pirmasis posėdis surengiamas, kai tik praktiškai įmanoma, tačiau bet koku atveju – per metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo. Vėliau posėdžiai rengiami, kai to pareikalauja bent trečdalis Šalių arba Generalinis sekretorius.
5. Remdamasis Konvencijos nuostatomis, Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas parengia ir bendru sutarimu patvirtina savo Darbo reglamentą.

6. Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetui funkcijas įgyvendinti padeda Europos Tarybos sekretoriatas.

31 straipsnis **Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komiteto funkcijos**

1. Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas atsakingas už tolesnius veiksmus įgyvendinant šią Konvenciją.

2. Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas tvirtina ir keičia 3 straipsnio 2 dalyje apibrėžtų sporto organizacijų sąrašą ir užtikrina, kad jis būtų tinkamai paskelbtas.

3. Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas visų pirma gali:

a) Šalims teikti rekomendacijas dėl priemonių, kurių reikia imtis įgyvendinant šią Konvenciją, ypač tarptautinio bendradarbiavimo srityje;

b) po aiškinamųjų dokumentų paskelbimo ir po išankstinių konsultacijų su sporto organizacijų atstovais ir lažybų iš sporto organizatoriais, prireikus teikti Šalims rekomendacijas visų pirma dėl:

– kriterijų, kuriuos turi atitikti sporto organizacijos ir lažybų iš sporto organizatoriai, norintys pasinaudoti šios Konvencijos 12 straipsnio 1 dalyje minimais informacijos mainais;

– kitų šioje Konvencijoje paminėtų būdų, kaip pagerinti operatyvinę atitinkamų valstybės institucijų, sporto organizacijų ir lažybų iš sporto organizatorių bendradarbiavimą;

c) atitinkamas tarptautines organizacijas ir visuomenę informuoti apie veiklą, kurios imamasi remiantis šia Konvencija;

d) Ministrų Komitetui parengti išvadą dėl bet kokios valstybės, kuri nėra Europos Tarybos narė, prašymo gauti Ministrų Komiteto kvietimą pasirašyti Konvenciją pagal 32 straipsnio 2 dalį.

4. Siekdamas įgyvendinti savo funkcijas, Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas gali savo iniciatyva rengti ekspertų posėdžius.

5. Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas, gavęs išankstinį atitinkamų Šalių sutikimą, rengia vizitus į Šalis.

IV SKYRIUS **Baigiamosios nuostatos**

32 straipsnis **Pasirašymas ir įsigaliojimas**

1. Šią Konvenciją gali pasirašyti Europos Tarybos valstybės narės, kitos valstybės, Europos kultūros konvencijos Šalys, Europos Sąjunga ir valstybės, kurios nėra narės ir kurios dalyvavo ją rengiant arba Europos Taryboje turi stebėtojo statusą.

2. Šią Konvenciją Ministrų Komiteto kvietimu taip pat gali pasirašyti bet kokia kita valstybė, kuri nėra Europos Tarybos narė. Sprendimas pakviesti valstybę, kuri nėra narė, pasirašyti Konvenciją priimamas Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte numatyta balsų dauguma ir už tai vieningai nubalsavus Susitariančiųjų Šalių, turinčių teisę įeiti į Ministrų Komiteto sudėtį, atstovams, po konsultacijų su įsteigtu Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetu.

3. Konvencija turi būti ratifikuota, priimta arba patvirtinta. Ratifikavimo, priėmimo ir patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.

4. Ši Konvencija įsigalioja pirmąją kito mėnesio dieną, praėjus trimis mėnesiams nuo dienos, kai pagal šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių nuostatas savo sutikimą įsipareigoti pagal šią Konvenciją pareiškė penkios ją pasirašiusios Šalys, iš kurių bent trys yra Europos Tarybos narės.

5. Bet kokios Konvenciją pasirašiusios valstybės arba Europos Sąjungos, vėliau pareiškusios sutikimą įsipareigoti pagal ją, atžvilgiu Konvencija įsigalioja pirmąją kito mėnesio dieną, praėjus trimis mėnesiams nuo

tos dienos, kai ji pagal šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių nuostatas pareiškė savo sutikimą įsipareigoti pagal šią Konvenciją.

6. Susitariančioji Šalis, kuri nėra Europos Tarybos narė, prie Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komiteto finansavimo prisideda taip, kaip nustato Ministrų Komitetas, pasikonsultavęs su atitinkama Šalimi.

33 straipsnis

Konvencijos poveikis ir santykis su kitais tarptautiniais dokumentais

1. Ši Konvencija nedaro įtakos Šalių teisėms ir įsipareigojimams, kylantiems iš tarptautinių daugiašalių konvencijų, kuriomis reglamentuojami konkretūs klausimai. Visų pirma šia Konvencija nepakeičiamos jų teisės ir įsipareigojimai, kylantys iš kitų anksčiau sudarytų susitarimų dėl kovos su dopingu, kurie atitinka šioje Konvencijoje reglamentuojamus klausimus ir siekiamą tikslą.

2. Ši Konvencija, jei reikia, visų pirma papildo galiojančias Šalių daugiašales ar dvišales sutartis, įskaitant toliau nurodytų dokumentų nuostatas:

a) Europos konvencijos dėl ekstradicijos (1957 m., ETS Nr. 24);

b) Europos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose (1959 m., ETS Nr. 30);

c) Konvencijos dėl nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimo, paieškos, arešto ir konfiskavimo (1990 m., ETS Nr. 141);

d) Europos Tarybos konvencijos dėl nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimo, paieškos, arešto ir konfiskavimo bei terorizmo finansavimo (2005 m., CETS Nr. 198).

3. Norėdamos papildyti arba patobulinti Konvencijos nuostatas arba palengvinti joje įtvirtintų principų įgyvendinimą, Konvencijos Šalys gali tarpusavyje sudaryti dvišales ir daugiašales sutartis dėl šioje Konvencijoje reglamentuojamų klausimų.

4. Jei dvi ar daugiau Šalių jau yra sudariusios sutartį dėl šioje Konvencijoje reglamentuojamų klausimų arba yra kitu būdu nustačiusios savo santykius, susijusius su šiais klausimais, jos turi teisę taikyti tą sutartį arba atitinkamai reguliuoti šiuos santykius. Tačiau, kai Šalys užmezga santykius šioje Konvencijoje reglamentuojamais klausimais kitaip, nei joje numatyta, jos tai turi daryti taip, kad nebūtų pažeisti Konvencijos tikslai ir principai.

5. Jokia šios Konvencijos nuostata neturi poveikio kitoms Šalių teisėms, apribojimams, pareigoms ir įsipareigojimams.

34 straipsnis

Sąlygos ir apsaugos priemonės

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad nustatant, įgyvendinant ir taikant II–VII skyriuose numatytus įgaliojimus ir procedūras būtų laikomasi jos nacionalinėje teisėje nustatytų sąlygų ir apsaugos priemonių, kuriomis užtikrinama tinkama apsauga žmogaus teisėms ir laisvėms, įskaitant teises, kylančias iš jos įsipareigojimų pagal Konvenciją dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos, 1966 m. Jungtinių Tautų tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą ir kitus galiojančius tarptautinius žmogaus teisių srities dokumentus, ir kuriomis proporcingumo principas įtvirtinamas nacionalinėje teisėje.

2. Jei tikslinga atsižvelgiant į atitinkamos procedūros ar įgaliojimo pobūdį, tokios sąlygos ir apsaugos priemonės, be kita ko, apima tokio įgaliojimo ar procedūros teisminę ar kitą nepriklausomą priežiūrą, taikymo pagrindus ir taikymo srities bei trukmės apribojimus.

3. Jei tai atitinka visuomenės interesus, ypač siekiant tinkamai vykdyti teisingumą, kiekviena Šalis atsižvelgia į šiame skyriuje numatytų įgaliojimų ir procedūrų įtaką trečiųjų šalių teisėms, pareigoms ir teisėtiems interesams.

35 straipsnis

Teritorinis taikymas

1. Konvencijos pasirašymo arba ratifikavimo, pritarimo ar patvirtinimo dokumento deponavimo metu bet kuri valstybė gali nustatyti teritoriją arba teritorijas, kuriose bus taikoma Konvencija.

2. Vėliau bet kuri Šalis, pateikdama pareiškimą Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, gali išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kurioje kitoje pareiškime nurodytoje teritorijoje, už kurios tarptautinius santykius ji atsako arba kurios vardu ji įgaliota prisiimti įsipareigojimus. Tokioje teritorijoje Konvencija įsigalioja pirmąją kito mėnesio dieną, praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kai Generalinis sekretorius gavo tokį pareiškimą.

3. Pagal abi pirmesnes šio straipsnio dalis pateikti pareiškimai dėl juose nurodytų teritorijų gali būti atšaukti pranešimu Europos Tarybos generaliniam sekretoriui. Atšaukimas įsigalioja pirmąją kito mėnesio dieną, praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kai Generalinis sekretorius gavo tokį pranešimą.

36 straipsnis **Sąlyga dėl federacinių valstybių**

1. Federacinė valstybė gali pasilikti teisę prisiimti įsipareigojimus pagal šios Konvencijos II, IV, V ir VI skyrius, remdamasi pagrindiniais principais, kuriais reglamentuojami jos centrinės vyriausybės santykiai su ją sudarančiomis valstybėmis ar kitais panašiais teritoriniais vienetais, jei ji ir toliau galės bendradarbiauti pagal III ir VII skyrius.

2. Darydama tokią išlygą pagal šio straipsnio 1 dalį, federacinė valstybė negali tokios išlygos sąlygų taikyti taip, kad būtų panaikinti ar gerokai sumažinti jos įsipareigojimai numatyti III ir VII skyriuose išvardytas priemones. Apskritai ji turi numatyti plačius ir pakankamus vykdymo įgaliojimus minėtų priemonių atžvilgiu.

3. Kalbant apie tas šios Konvencijos nuostatas, kurias turi įgyvendinti visos federacinę valstybę sudarančios valstybės ar kiti panašūs teritoriniai vienetai, kurie pagal konstitucinę federacijos sistemą neprivalo imtis teisės aktų leidybos priemonių, federacinė vyriausybė turi tokių valstybių kompetentingoms institucijoms pranešti apie tokias nuostatas, pareikšdama savo teigiamą nuomonę ir paragindama jas imtis tinkamų veiksmų minėtoms nuostatomis įgyvendinti.

37 straipsnis **Išlygos**

1. Kiekviena Šalis arba Europos Sąjunga, pasirašydama arba deponuodama ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą, pareiškime Europos Tarybos generaliniam sekretoriui gali pareikšti, kad ji pasinaudoja 19 straipsnio 2 dalyje ir 36 straipsnio 1 dalyje numatytais išlygomis. Jokios kitos išlygos negalimos.

2. Bet kuri Šalis, padariusi išlygą pagal šio straipsnio 1 dalį, gali ją visiškai arba iš dalies atšaukti pranešimu Europos Tarybos generaliniam sekretoriui. Atšaukimas įsigalioja tą dieną, kai Generalinis sekretorius gauna tokį pranešimą. Jei pranešime nurodyta, kad išlygos atšaukimas įsigalioja jame nurodytą dieną ir ši diena yra vėliau nei diena, kai Generalinis sekretorius gavo pranešimą, atšaukimas įsigalioja nuo vėlesniosios iš šių datų.

3. Išlygą padariusi šalis, ją visiškai arba iš dalies atšaukia, kai tik aplinkybės leidžia tai padaryti.

4. Europos Tarybos generalinis sekretorius gali periodiškai pasiteirauti vieną ar keletą išlygų padariusių Šalių apie tokios išlygos (išlygų) atšaukimo galimybes.

38 straipsnis **Pakeitimai**

1. Šios Konvencijos straipsnių pakeitimus gali siūlyti bet kuri Šalis, Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas bei Europos Tarybos Ministrų Komitetas.

2. Bet koks pasiūlymas dėl pakeitimų, likus bent dviem mėnesiams iki posėdžio, per kurį jis bus svarstomas, teikiamas Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, kuris jį perduoda Šalims, Europos Tarybos valstybėms narėms, valstybėms, kurios nėra narės, dalyvavusioms Konvenciją rengiant arba turinčioms stebėtojo statusą Europos Taryboje, Europos Sąjungai, bet kokiai pasirašyti šią Konvenciją pakviestai valstybei ir Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetui. Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas Ministrų Komitetui pateikia savo nuomonę apie pasiūlytą pakeitimą.

3. Ministrų Komitetas apsveria pateiktą pasiūlymą ir Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komiteto pateiktą nuomonę ir gali patvirtinti pakeitimą Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte numatyta balsų dauguma.

4. Pagal šio straipsnio 3 dalį Ministrų Komiteto patvirtinto pakeitimo tekstas perduodamas Šalims priimti.

5. Pagal šio straipsnio 3 dalį patvirtintas pakeitimas įsigalioja pirmąją kito mėnesio dieną, praėjus vienam mėnesiui po to, kai visos Šalys informuoja Generalinį sekretorių apie pakeitimo priėmimą po atitinkamų vidaus procedūrų.

6. Jei pakeitimą patvirtino Ministrų Komitetas, bet jis dar neįsigaliojo pagal šio straipsnio 5 dalį, nei Valstybė, nei Europos Sąjunga negali pareikšti savo sutikimo priimti įsipareigojimus pagal Konvenciją, kartu nepriimdama ir minėto pakeitimo.

39 straipsnis Ginčų sprendimas

1. Konvencijos tolesnio įgyvendinimo komitetas, glaudžiai bendradarbiaudamas su atitinkamais Europos Tarybos tarpvyriausybiniiais komitetais, gauna informaciją apie bet kokius šios Konvencijos aiškinimo ir taikymo sunkumus.

2. Jei tarp šalių kyla ginčas dėl šios Konvencijos aiškinimo arba taikymo, jos stengiasi ginčą išspręsti derybomis, taikiniu, arbitražo arba kitomis jų pasirinktomis taikiomis priemonėmis.

3. Europos Tarybos Ministrų Komitetas, ginčo Šalims sutikus, gali nustatyti ginčų sprendimo tvarką, kuria jos gali vadovautis.

40 straipsnis Denonsavimas

1. Pranešimu Europos Tarybos generaliniam sekretoriui bet kuri Šalis gali bet kada denonsuoti Konvenciją.

2. Denonsavimas įsigalioja pirmąją kito mėnesio dieną, praėjus trimis mėnesiams nuo dienos, kai Generalinis sekretorius gavo tokį pranešimą.

41 straipsnis Pranešimai

1. Šalims, Europos Tarybos valstybėms narėms, kitoms valstybėms, Europos kultūros konvencijos Šalims, valstybėms, kurios nėra narės, prisidėjusioms prie šios Konvencijos rengimo arba turinčioms stebėtojo statusą Europos Taryboje, Europos Sąjungai ir visoms valstybėms, kurios yra pakviestos pasirašyti šią Konvenciją pagal 32 straipsnio nuostatas, Europos Tarybos generalinis sekretorius praneša apie:

- a) kiekvieną pasirašymą;
- b) kiekvieno ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumento deponavimą;
- c) Konvencijos įsigaliojimo pagal 32 straipsnį datą;
- d) kiekvieną išlygą ar jos atšaukimą, padarytą pagal 37 straipsnį;
- e) kiekvieną pareiškimą, padarytą pagal 9 ir 13 straipsnius;
- f) visus kitus su Konvencija susijusius veiksmus, pranešimus ar informaciją.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

Sudaryta 201 m. _____ d. _____ anglų ir prancūzų kalbomis. Abu tekstai autentiški ir vienu egzemplioriumi deponuojami Europos Tarybos archyvuose. Europos Tarybos generalinis sekretorius patvirtintas kopijas siunčia kiekvienai Europos Tarybos valstybei narei, valstybėms, kurios nėra narės, prisidėjusioms prie šios Konvencijos rengimo arba turinčioms stebėtojo statusą Europos Taryboje, Europos Sąjungai ir visoms valstybėms, kurios yra pakviestos pasirašyti šią Konvenciją
